

Oslo kommune ved bystyrets kontor
Sendt per e-post til postmottak@oslobystyre.no

Vår referanse 2025/53
Dato: 03.03.2025
Publikasjonsnr: NIM-B-2025-011

Vedrørende Oslo kommunes politivedtekters forbud mot offentlig overnatting

1. Innledning

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) har over tid jobbet med kommuners menneskerettighetsansvar.¹ I dette brevet reiser vi noen spørsmål om overnattingsforbudet i forskrift om politivedtekt i Oslo kommune § 2-1.² Vi peker på forskriftens betydning for oppfyllelse av menneskerettighetene og anbefaler at forskriften vurderes opp mot menneskerettighetene.

2. Om forskrift om politivedtekt i Oslo kommune § 2-1

Oslo kommunes forskrift om politivedtekter § 2-1 regulerer ro og orden på offentlig sted. Paragraf 2-1 femte ledd lyder som følger:

«I offentlige parker, grøntarealer, friområder, på veier eller plasser i tettbebyggd strøk er overnatting, camping, telting eller lignende forbudt, uten særskilt tillatelse fra kommunal myndighet».

Overtredelse av vedtektene er straffbart, jf. forskriftens § 9-2. Bestemmelsen har samme ordlyd som lokal forskrift om politivedtekt for Bergen kommune § 2-2 annet ledd, som nå er delvis opphevet. NIM skrev et innspill til Bergen kommune ved bystyrets kontor den 01.03.24, da denne forskriften i Bergen ble foreslått.³ Statsforvalteren i Bergen gjennomførte i starten av februar 2025 en lovlighetskontroll og opphevet den delen av Bergensforskriften som gjaldt overnatting.⁴ Bakgrunnen for opphevelsen var at saken etter Statsforvalterens syn

---

¹ NIM skal bidra til å styrke gjennomføringen av menneskerettighetene, bl.a. gjennom rådgivning, se NIM-loven §§ 1 og 3. Vi gir derfor råd og anbefalinger til kommuner, ved siden av Stortinget, regjeringen, Sametinget og andre. NIM har bl.a. skrevet en rapport om kommuners menneskerettighetsansvar, *Kommuner og menneskerettigheter*, oppdatert 29.04.22, som er tilgjengelig på nhri.no.

² FOR-2007-06-06-577 om politivedtekt, Oslo.

³ Innspill i forbindelse med behandlingen av forslag til ny lokal forskrift om politivedtekt for Bergen kommune tilgjengelig på nhri.no, her: [NIM brev](#)

⁴ Les mer her: [Statsforvalteren har oppheva overnattingsforbudet i Bergen | Statsforvalteren i Vestland](#). Som det fremgår der opphevet Statsforvalteren overnattingsforbudet, mens campingforbudet og resten av vedtektene ble ansett for å være gyldige og lovlige.

ikke var tilstrekkelig utredet. Kommunen hadde ifølge Statsforvalteren ikke vurdert konsekvensene av et generelt overnattingsforbud for bostedsløse eller andre som sover på gata. Da vedtaket ikke var tilstrekkelig utredet, var det vanskelig å ta stilling til innholdet i vedtaket, altså om overnattingsforbudet var i strid med bestemmelsen om retten til privatliv i både Grunnloven § 102 og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8.

Felles for både Oslo-forskriften § 2-1 femte ledd og den delen av Bergen-forskriften § 2-2 som ble opphevet, er at de i motsetning til normalpolitivedtektene også omfatter «overnatting».⁵ Etter ordlyden forbys ulike former for overnatting på nærmere angitte offentlige steder. De offentlige stedene er såpass mange at forbudet i praksis synes å innebære et forbud mot utendørs overnatting på offentlig sted.

NIM er kjent med at det i forbindelse med høring om revidering av Oslo-forskriften § 2-1 i 2013 var en del offentlig diskusjon om forskriften. NIM er derimot ikke kjent med hvorvidt kommunen har gjort en vurdering av de menneskerettslige sidene knyttet til et utendørs overnattingsforbud.

3. Menneskerettslige sider knyttet til et utendørs overnattingsforbud

Som overnattingsforbudet i Bergen, kan også overnattingsforbudet i Oslo i enkelte tilfeller aktualisere spørsmål om forholdet til Grunnloven § 102 og Artikkel 8 EMK om retten til privatliv.⁶

Disse bestemmelsene kan pålegge kommunen både en *negativ* plikt til å unnlate å gripe inn overfor personer, og til å treffe *positive* tiltak for å sikre folks rettigheter. Kommunen kan i noen tilfeller ha positiv plikt til å tilby sårbare personer et overnattingstilbud. Straff for å overnatte ute kan være et inngrep i deres rettigheter.

NIM viser til brevet til Bergen kommune hvor dette redegjøres nærmere for.⁷ Vi nevner også i nevnte brev at et offentlig overnattingsforbud kan ivareta legitime hensyn til å bevare ro og orden på offentlige steder. Det avgjørende spørsmålet vil ofte være hvorvidt straff for å overnatte utendørs kan sies å være forholdsmessig.⁸ Forholdsmessighetsvurderingen vil også avhenge av hvordan bestemmelsen

---

⁵ Politidirektoratet RPOD-2018-2 kap. 2 orden på offentlig sted, særlig §§ 2-1 og 2-2.

⁶ Potensielt kan også spørsmål knyttet til Grunnloven § 93 og EMK artikkel 3 om forbud mot umenneskelig og nedverdiggende behandling oppstå.

⁷ Innspill i forbindelse med behandlingen av forslag til ny lokal forskrift om politivedtekt for Bergen kommune tilgjengelig på nhri.no, her: [NIM brev](#)

⁸ Inngrep i EMK art. 8 krever at vilkårene i art. 8 nr. 2 er oppfylt. Se nærmere i NIMs innspill til Bergen kommune, nevnt i fotnote 7, kap. 3 pkt. II.

håndheves, og hvilke alternativer til å sove ute som foreligger.⁹ I noen tilfeller kan kommunen ha en plikt til å tilby overnattingshjelp. Om slike akuttovernattingstilbud ikke finnes eller er utilstrekkelige, slik at det ikke foreligger realistiske alternativer, vil det ha betydning for vurderingen. NIM har ikke gjort en nærmere vurdering av akuttovernattingstilbudene i Oslo kommune per i dag.

4. Anbefalinger

NIM anbefaler at kommunen vurderer overnattingsforbudet i politivedtektene opp mot menneskerettighetene, for å sikre en betryggende oppfyllelse.

NIM utdyper gjerne nærmere hvis det er ønskelig.

Vennlig hilsen

for Norges institusjon for menneskerettigheter

Gro Nystuen

Fungerende Direktør

Vilde Jalleni Tennfjord

Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.

---

⁹ Se nærmere i NIMs innspill til Bergen kommune pkt. II.